

Starý židovský hřbitov v Malé Šitboři

Mgr. Lukáš Svoboda

Obec Malá Šitboř se nachází u západní hranice Chráněné krajinné oblasti Slavkovský les. Od Chebu je ves vzdálena dvacet kilometrů východním směrem a od Lázní Kynžvart 13 kilometrů severozápadně. První zmínky o této vesnici, pro kterou se používal německý název Klein Schüttüber, pocházejí z počátku 14. století. V roce 1311 se ves uváděla společně s blízkou obcí Milíkovem jako majetek kláštera ve Waldsassenu¹. Dlouhou dobu Malá Šitboř také spadala k leuchtenberskému lénu².

Lze předpokládat, že první Židé přišli do vsi v první polovině 18. století³, nebo dokonce i před rokem 1724⁴. Na konci 18. století zde bylo evidováno 11 židovských rodin čítajících 63 osob⁵. O půl století v Malé Šitboři měla židovská komunita v Malé Šitboři již 27 rodin⁶. Pro náboženské účely byla ve vsi v roce 1808 postavena kamenná synagoga. Strop a zdi byly v interiéru obloženy dřevem. Část synagogy vyhrazená pro ženy byla umístěna na kůru nad vchodem. K synagoze byla připojena dřevěná budova, kde se nacházela škola, pekárna, byt a stodola. Tyto dvě budovy byly zastřešeny jednou střechou, ale byly evidovány jako dvě samostatné parcely. V soupisu stavebních parcel z roku 1841 byla synagoga vedena na parcele č. 52 s celkovou výměrou 50 sáhů čtverečních a na císařském otisku je označena jako spalná. Synagogu v té době vlastnila malošitbořská židovská obec. Sousedící budovu na parcele č. 51, označenou čp. 48, spoluvlastnila židovská obec s Nephtalym Glaserem. Dům měl výměru 40 sáhů čtverečních a byl označen jako nespalný. Na základě srovnání s plánkem otištěným v topografickém díle Antona Gnirse předpokládáme, že při úředním záznamu došlo k malé chybě, byla prohozena čísla obou parcel. Synagoga byla pravděpodobně využívána pro náboženské obřady asi do sedmdesátých let 19. století, protože samotná židovská obec se zrušila v roce 1875⁷. V říjnu 1914⁸ synagoga i s roubeným stavením, kde se měl nacházet byt rabína⁹, vyhořela a následně byla stržena¹⁰. Samotné židovské obyvatelstvo v Malé Šitboři žilo do třicátých let 20. století.

Malá skupina židovských obyvatel také žila v nedalekém Milíkově, a to již od poloviny 18. století, jak potvrzují matriky oddaných. Tam se nachází první záznam z 10. května 1750, kdy dvacetiletý Jonas Schneider vstupoval do svazku manželského s 24 letou Barbarou

¹ Gnirs, A.: Topographie der historischen und kunstgeschichtlichen Denkmale in den Bezirken Tepl und Marienbad, Augsburg 1932, s. 137. Milíkov, německy Miltigau, byl 1. listopadu téhož roku propachtován klášterem ve Waldsassenu vdově po Konrádu z Hazlova, Malé Šitboře a Milíkova. Do majetku waldsassenského kláštera přešlo pak 18. listopadu 1313 nazpět. V druhé polovině 14. století připadl k leuchtenberskému lénu. Weidl, G., Urban, M., Hammer, L.: Heimatkunde des politischen Bezirkes Plan, Plan 1896, s. 560.

² Weidl, G., Urban, M., Hammer, L.: Heimatkunde des politischen Bezirkes Plan, Plan 1896, s. 587.

³ Rozkošná, B., Jakube, P.: Židovské památky Čech, Historie a památky židovského osídlení Čech, Brno 2004, s. 239.

⁴ Heřman, Židovské hřbitovy v Čechách a na Moravě, s. 18.

⁵ Boháček, J., Hálek, J., Kučerová, K., Mádlová, V.: Soupis židovských rodin v Čechách z roku 1793 I., Loketský kraj, Boleslavský kraj, Budějovický kraj, Státní ústřední archiv v Praze 2002, s.62 – 63.

⁶ Sommer, J. G., Das Königreich Böhmen, Prag 1847, s. 287.

⁷ Heřman, Židovské hřbitovy v Čechách a na Moravě, s. 18.

⁸ Gnirs, A.: Topographie der historischen und kunstgeschichtlichen Denkmale in den Bezirken Tepl und Marienbad, Augsburg 1932, s. 137.

⁹ Kahancová, K., Kodera, R., Steinová, I.: Židovské hřbitovy západních Čech, 2. část, Pěší zóna č. 6, Praha 2000, s. 34.

¹⁰ Gnirs, A.: Topographie der historischen und kunstgeschichtlichen Denkmale in den Bezirken Tepl und Marienbad, Augsburg 1932, s. 137.

Schneiderovou¹¹. V Soupisech z roku 1793 je záznam o 6 rodinách¹². Stejný počet rodin je evidován i ve čtyřicátých letech 19. století. Rodiny přitom žili dohromady v jednom domě čp. 10 na parcele č. 25, který vlastnila milíkovská židovská obec spolu s Josefem Steinerem. Židovští obyvatelé žili v Milíkově asi až do okupace pohraničí, v roce 1930 je v obci uváděno 6 osob židovského vyznání. Poslední záznam z místní židovské matriky úmrtí pochází z 31. prosince 1895, kdy židovský matrikář pro Malou Šitboř a Milíkov Daniel Glaser provedl úřední ukončení matriky¹³.

Starý židovský hřbitov je od Malé Šitboře vzdálen jeden kilometr jižním směrem. Hřbitov se nachází uprostřed polí bez přístupové cesty. Viditelný je od silnice, která vede z Těšova k silnici Cheb – Mariánské Lázně. Malošitbořská nekropole má trojúhelníkovitý půdorys a je obehnána zdí, jež je vyšší než jeden metr. Původní vstup byl v severovýchodní části hřbitova, ten byl po odchodu místních Židů zazděn¹⁴. V současné době je na tomto místě zeď provalena a na hřbitov je tudy možné opět vstoupit. Obvodová zeď je jinak až na mírně pobožený jihovýchodní cíp neporušená. Hřbitov byl založen v první třetině 19. století. Podle maložitbořské matriky zemřelých se první pohřeb uskutečnil v červnu 1818, kdy zde byl pohřben Moses Steiner¹⁵. Předtím se zemřelí z Malé Šitboře a Milíkova pohřbívali na hřbitovech v Kynšperku nad Ohří nebo v Lázních Kynžvart¹⁶. Prvním zesnulým z Milíkova, kterého zde uložili v březnu 1824, byl Löbl Maissl¹⁷. Hřbitov byl využíván do začátku 20. století, jak lze usuzovat podle nejmladšího náhrobku, jenž pochází z roku 1900¹⁸. Před zabráním pohraničí nacistickým Německem byla správa hřbitova převzata židovskou obcí v Mariánských Lázních. Po válce nekropole pustla, v devadesátých letech 20. století byly podnikány první kroky k její rekultivaci. V roce 2006 byly vztyčeny všechny náhrobní kameny německou dobrovolnickou organizací Aktion Sühnezeichen pod vedením Dietricha Erdmanna. Minulý rok byl hřbitov přesně zaměřen a byla vyhotovena jeho mapka. Letos na jaře byl dokončen jeho terénní výzkum, při kterém byly všechny náhrobky změřeny, evidenčně očíslovány a jejich náhrobní nápisy opsány. Dnes se na tomto hřbitově nachází 90 náhrobků, nejstarší z nich je náhrobek s evidenčním číslem 90 pocházející z roku 1821.

Na tomto náhrobku je uvedeno jméno pana Meira, syna Abrahama, jenž skonal ve čtvrtek 25. druhého adaru 5581 dle židovského kalendáře. Dle dostupných archivních pramenů bylo zjištěno, že se jednalo o Mayera Glasera, který zemřel 29. března 1821 v Malé Šitboři v domě čp. 48 ve věku 69 let. Za příčinu jeho úmrtí byl stanoven v té době velmi častý zánět plic¹⁹. Pan Glaser byl teprve třetí osobu uloženou do země na tomto hřbitově. Tento člověk se v Soupise židovských rodin z roku 1793 pro obec Malá Šitboř nenachází, ale je uveden v blízké obci Úbočí. V této vsi pan Mayer Glaser žil se svou ženou Judith a svými čtyřmi

¹¹ NA Praha, HBMa 1244, Matrika oddaných 1750 – 1871.

¹² Boháček, J., Hálek, J., Kučerová, K., Mádlová, V.: Soupis židovských rodin v Čechách z roku 1793 I., Loketský kraj, Boleslavský kraj, Budějovický kraj, Státní ústřední archiv v Praze 2002, s. 84.

¹³ NA Praha, HBMa 1246, Matrika zemřelých 1806 – 1892.

¹⁴ Kahancová, K., Kodera, R., Steinová, I.: Židovské hřbitovy západních Čech, 2. část, Pěší zóna č. 6, Praha 2000, s. 34.

¹⁵ Moses Steiner zemřel 13. června 1818 v Malé Šitboři v domě čp. 11 ve věku 45 let na zánět plic. NA Praha, HBMa 1164, Matrika zemřelých 1799 – 1840.

¹⁶ NA Praha, HBMa 1164, Matrika zemřelých 1799 – 1840.

NA Praha, HBMa 1165, Matrika zemřelých 1799 – 1863.

NA Praha, HBMa 1245, Matrika zemřelých 1806 – 1868.

NA Praha, HBMa 1246, Matrika zemřelých 1806 – 1892.

¹⁷ Löbl Maissl zemřel 30. března 1824 v Milíkově v domě čp. 10 ve věku 72 let na zánět plic. NA Praha, HBMa 1245, Matrika zemřelých 1806 – 1868.

¹⁸ Jedná se o náhrobek paní Fradl, manželky pana Benjamina Zimmera, jež zemřela 18. září 1900.

¹⁹ NA Praha, HBMa 1166, Matrika zemřelých 1841 – 1895.

děti, Nephtalim, Judou, Samuelem a Annou Margareth²⁰. Pan Glaser byl evidován jako učitel²¹. Do Malé Šitboře tedy rodina Glaserů přišla asi na přelomu 18. a 19. století, jelikož v roce 1801 je uváděn při svatbě svého syna Nephtalyho, který si 3. února tohoto roku bral za ženu ve svých 25 letech stejně starou Dorotheu Pfefferkornovou²². V té době rodina Mayera Glasera žila v domě čp. 44. Nevěsta Dorothea, byla dcera Abrahama Pfefferkorna, který je uváděn ve zmíněném soupise z roku 1793 jako obchodník s vnitrozemským střížním zbožím. Se svojí ženou Marthou²³ obýval dům čp. 19. Tito manželé měli spolu pět dětí, z toho čtyři chlapce a jednu dívku, kterou právě byla Dorothea, snacha pana Mayera Glasera. S manželkou Judithou²⁴ měl nejméně ještě jednoho syna Samuela, který 19. června 1822 vstupoval do svazku manželského s dcerou svého bratra Nephtalyho Barbarou. Samuelovi v té době bylo 36 let a jeho nastávající, jež byla jeho neteří, pouhých 20 let²⁵. Manželku pana Mayera Judithu se také nezdařilo nalézt v malošitbořských matrikách zemřelých, proto nevíme, kdy zemřela a kde byla pohřbena. O panu Mayerovi také víme, že v roce 1802 bydlel v domě čp. 44, který vlastnil v roce 1841 jeho syn Samuel. Dům čp. 48, ve kterém v roce 1821 zemřel, byl pravděpodobně postaven současně se synagogou v roce 1808. Tento dům ve čtyřicátých letech vlastnil jeho syn Nephtaly společně s místní židovskou obcí, jak už bylo zmíněno. Je možné, že se na vybudování těchto dvou objektů pod jednou střechou finančně podílel.

Na hřbitově v Malé Šitboři jsou pohřbeni další příbuzní pana Mayera Glasera. Syn Nephtaly²⁶ je uveden na náhrobku s evidenčním číslem 56. Zemřel 25. ledna 1852 v 5 hodin večer v domě čp. 48. Skonal ve věku 76 let na tyfovou horečku. Se svojí ženou Dorotheou, jejíž jméno je uvedeno na náhrobku č. 63, měl čtyři děti. Dceru Barbaru a syny Isaka Löbla, Mosese a Eliáše. Paní Dorothea, rozená Pfefferkornová, zemřela 2. srpna 1851 v 1 hodinu odpoledne v domě, který spoluvlastnil její manžel. Ve věku 76 let podlehl břišnímu tyfu. Náhrobek jejich syna Mosese Glasera je označen číslem 29. Pan Moses se narodil 10. června 1811 v Malé Šitboři v čp. 48. Ve svých necelých 39 letech pojal 15. ledna 1850 za manželku 39 letou Barbaru, dceru manželů Nathana a Anny Örstreicherů z Drmoulu²⁷. Jejich manželství bylo pravděpodobně velmi ovlivněno zdravotním stavem paní Barbary, jak je uvedeno v hebrejském i německém textu na jejím náhrobku č. 24. Její neblahé zdraví se také připomíná na náhrobku jejího manžela. Manželům Mosesovi a Barbaře Glaserovým se 9. června 1851 narodila dcera Emilie, která však ve věku 11 let zemřela na úplavici. Její jméno

²⁰ V soupise není uvedeno číslo domu, ve kterém rodina Glaserů v roce 1793 žila. Pan Mayer Glaser byl příslušný do obce Dolní Bělá v Plzeňském kraji (Piela, Pilsner Kreis). Boháček, J., Hálek, J., Kučerová, K., Mádlová, V.: Soupis židovských rodin v Čechách z roku 1793 I., Loketský kraj, Boleslavský kraj, Budějovický kraj, Státní ústřední archiv v Praze 2002, s. 40 a 98.

²¹ Instruktor, Boháček, J., Hálek, J., Kučerová, K., Mádlová, V.: Soupis židovských rodin v Čechách z roku 1793 I., Loketský kraj, Boleslavský kraj, Budějovický kraj, Státní ústřední archiv v Praze 2002, s. 40 a 98.

²² Oddávajícím rabinem byl Moses Datlitzweig z Kynšperka nad Ohří. NA Praha, HBMa 1161, Matrika oddaných 1798 – 1839.

²³ Paní Martha Pfefferkornová, je v matrikách zmiňována jako Magdalena, a to při narození její vnučky Barbary 9. prosince 1802. NA Praha, HBMa 1157, Matrika narozených 1798 – 1840. Jako Magdalena je také uváděna při záznamu jejího úmrtí 27. října 1814 v Malé Šitboři. Zemřela v domě čp. 48, byla 70 let stará a příčinou jejího úmrtí byla stanovená mrtvice. Její manžel Abraham zemřel o rok později 14. listopadu v Malé Šitboři v domě čp. 49 ve věku 81 let na sešlost stáří. NA Praha, HBMa 1164, Matrika zemřelých 1799 – 1840.

²⁴ Zmíněna při narození vnučky Barbary 9. prosince 1802. Praha, HBMa 1157, Matrika narozených 1798 – 1840.

²⁵ Oddávajícím rabinem byl Moses Pereles z Bečova. Manželům Samelovi a Barbaře Glaserovým se 6. února 1834 v Malé Šitboři v domě čp. 44 narodila dcera Katti. O dva a půl roku později se jim v říjnu 1836 narodil chlapec, který však byl mrtvý. NA Praha, HBMa 1157, Matrika narozených 1798 – 1840.

²⁶ V matrice zemřelých je uváděn jako Nephtali. NA Praha, HBMa 1166, Matrika zemřelých 1841 – 1895. Na náhrobku je vytesáno Neftali.

²⁷ U Barbary Örstreicher je uvedeno, že její matka Anna byla rozená Jajteles. NA Praha, HBMa 1162, Matrika oddaných 1798 – 1865.

je zaznamenáno na náhrobním kameni č. 54. Z textu na náhrobku pana Mosese víme, že měl i syna Becalela, který mu stělu nechal zhotovit. Je možné, že se jedná o jeho syna Daniela²⁸, který je uveden na náhrobku č. 11 paní Julie Glaserové. Ten se právě uvádí i v několika záznamech matriky narozených jako syn Mosese a Barbary Glaserových²⁹. Pan Moses Glaser zemřel 12. listopadu 1870 v domě čp. 57³⁰ ve věku 60 let a devíti měsíců na tuberkulózu. Manželka Barbara zemřela o čtyři roky později 1. listopadu 1875 ve věku 65 let pravděpodobně na zánět žaludku³¹. Jejich snacha Julie skonala 18. prosince 1887 v půl třetí odpoledne v domě čp. 48. Ve věku 45 let podlehla zánětu plic. Pocházela z Bečova jako dcera místního obchodníka Judy Löwyho a jeho ženy Míny³². Prozatím nevíme, kdy a kde se provdala za Daniela Glasera, ale je prokázáno, že se jim 30. května 1869 v domě čp. 37 v Malé Šitboři narodila dcera Gisella. Tato dcera je asi také zmiňována na jejím náhrobku, jako její jediné dítě, protože paní Julii se třikrát nepodařilo přivést na svět živého potomka³³. Pan Daniel Glaser působil jako místní matrikář, jeho poslední záznamy pocházejí z konce roku 1895. Na hřbitově nebyl nalezen jeho náhrobek. Poslední náhrobek, na kterém je vytesáno příjmení Glaser, je označen číslem 17 a patří panu Eliasovi, třetímu synovi Neftalyho Glasera. Narodil se 1. dubna 1813 v domě čp. 48. Dne 21. října 1839 se oženil s 26 letou Domuth, dcerou Davida Löwa a jeho manželky Domuth³⁴ z domu čp. 39 v Malé Šitboři. Podle malošitbořské matriky narozených se manželům Eliasovi a Julii narodili tři dcery Lotti, Mina, Berta a syn Robert³⁵. Pan Elias Glaser zemřel 15. listopadu v pět hodin večer v domě čp. 48. Ve svých 68 letech podlehl krvácení do mozku³⁶.

Jak se dá usoudit z archivních materiálů, rodina Glaserů patřila nepochybně k významným rodinám v Malé Šitboři a v blízkém okolí. Informace o dalších rodinách z této obce a Milíkova jsou nyní zpracovávány na základě terénního výzkumu a dochovaných archivních pramenů. Tyto poznatky budou v budoucnu publikovány v dalších studiích o starých židovských hřbitovech Karlovarského kraje.

²⁸ V komunitě židovských obyvatel mohl být osloven jako Becalel, ale úředně mohl být veden jako Daniel. Nepodařilo se prozatím nalézt jeho náhrobek, který by to potvrdoval. Proto není doposud zřejmé, zda se jedná o tu samou osobu.

²⁹ NA Praha, HBMa 1159, Matrika narozených 1840 – 1895.

³⁰ Dům čp. 57 byl v roce 1841 ve vlastnictví Nathana Wessla. Dům měl výměru 55 sáhů čtverečních. Bauparzellen Protokoll der Gemeinde Kleinschüttüber 1841, NA Praha, Stablní katastr č. 434.

³¹ Popis choroby je velmi špatně čitelný, zřetelné je označení žaludku, ale zánět lze jen tušit. NA Praha, HBMa 1166, Matrika zemřelých 1841 – 1895.

³² NA Praha, HBMa 1159, Matrika narozených 1840 – 1895.

³³ Bylo to v roce 1871, 1877 a 1879. NA Praha, HBMa 1159, Matrika narozených 1840 – 1895.

³⁴ Paní Domuth Löw, rozená také Löw, pocházela z Arnoltova. NA Praha, HBMa 1161, Matrika oddaných 1798 – 1839.

³⁵ Lotti se narodila 22. října 1841. Mina se narodila 14. června 1844. Berta se narodila 6. srpna 1846. Robert se narodil 31. května 1854. Všechny děti se narodily v Malé Šitboři v domě čp. 44. NA Praha, HBMa 1159, Matrika narozených 1840 – 1895.

³⁶ NA Praha, HBMa 1166, Matrika zemřelých 1841 – 1895.

Náhrobek č. 11 – Julie Glaser

פ"ט
אבן זו מזכרת האשה
האשה החשובה
אסתר בת בלימלה
אשת חיל עז ר' בצלאל
גלאזער מפה מצות ה'
שמרה בחייה עלתה
נשמתה למרומה ביום
א' ג' טבת בשנת תרמ"ח ל'
תנצב"ה

**Hier schlummert sanft
die fromme Frau
Julie Glaser
Gattin des Daniel Glaser
von Schüttüber
sie entschlief am 18. Dezember 1887
im 45. Lebensjahre
Tief betrauert von ihrem Gatten
und einzigem Kinde
Der ewige Frieden sei ihr gegönnt**

Zde je uložena.
Tento kámen je pomníkem ženy.
Žena vážená,
Ester, dcera Blimly,
ženy šlechtné pana Becalela
Glazera odtud (z M. Šitboře). Vznešeného
příkazy
dodržovala ve svém životě. Odebrala se
její duše vzhůru
v neděli 3. tevetu v roce 648 malého počtu.
Bud' její duše svázána ve svazku života.

**Zde tiše odpočívá
zbožná paní
Julie Glaser,
manželka Daniela Glasera
ze Šitboře.
Zemřela 18. prosince 1887
v 45 letech života.
K hlubokému žalu jejího manžela
a jediného dítěte.
Budiž jí přán věčný klid.**

Náhrobní kámen č. 11 se nachází ve čtvrté řadě v západní části hřbitova. Náhrobek má rozměry 95 × 47 × 12,5 centimetrů. Horní část je zakončena mírným lomeným štítem, pod nímž je zobrazena jemnou linkou šesticípá hvězda. Bilingvní text v hebrejštině a němčině je doposud čitelný. Poslední řádek v latině je narušen erozí.

Náhrobek č. 17 – Elias Glaser

פ"נ
האיש הישר ב' אליה
גלאזר הלך לעולמו
ביום כ"ב חשוון תרמ"ב
לפ"ק שלום יהיה
מנוכתך וה' יאספך
תנצב"ה

Elias Glaser

Zde je uložen,
muž ryzí, vážený Eliah
Glaser, odešel do svého světa
v den 22. chešvanu 642
malého počtu. Pokojný bude tvůj
odpočinek a Sladký požehnaný tě připojí
(k ostatním do svazku života)
Bud' jeho duše svázána ve svazku života.

Elias Glaser

Náhrobní kámen č. 17 se nachází ve čtvrté řadě v západní části hřbitova. Stéla o rozměrech 77 × 42 × 11 centimetrů je zakončena obloukem, pod nímž je vyobrazena kruhová ratolest s hebrejskou zkratkou „פ"נ“ uprostřed. Bilingvní text je stále velmi dobře čitelný a některá jeho slova jsou doposud vybarvena černě.

Náhrobek č. 24 – Babette Glaser

מרת ביה אשת ר' משה גלאזר נפטרת

ג' חשוון תרל"ו ל'

פ"ט

היא האשה היתה מוכה

בת /הליי/ רב משך לה שנים ככל

זאת לא מרתה כאלהים במחה

ביוצרה ושתה תקותה בו וציון

זה יעמוד לזכותה ותתענג

ביופי המלך תנצב"ה

**Hier ruhet
Babette Glaser
Nach 39 Jahre bares
Leidens. Wurde 66 Jahre alt
Friede ihrer Asche**

Paní Bija, manželka pana
Mošeho Glasera, zemřela

3. chešvanu 636 malého počtu

Zde je uložena,

tato žena ve svém životě soužena

chorobami neuvěřitelných 38 let,

a při tom nikdy na Hospodina si

nepostěžovala,

důvěřovala ve svého stvořitele a vkládala

v něj veškerou naději.

Památník tento vztyčen byl pro její

zásluhy, protože

se pokochá krásou královskou. Bud' její

duše svázána ve svazku života.

**Zde odpočívá
Babette Glaser
Po 39 letech strašlivého
utrpení. Dožila se 66 let.
Pokoj jejímu popelu.**

Náhrobní kámen č. 24 je umístěn uprostřed páté řady v západní části hřbitova. Stéla má rozměry 85 × 48,5 × 13 centimetrů. Horní část je zakončena obloukem, jenž zasahuje do jedné třetiny výšky kamene. Spodní část se mírně rozšiřuje. Bilingvní text je po celém obvodu kamene lemován úzkou mělkou linkou. Eroze kamene na některých jeho částech znesnadňuje četbu nápisu.

Náhrobek č. 29 – Moses Glaser

ה' משה בן ר' הירש גלאזער
נפטר ד' ה' שנת תרל"א ל'

נ"פ

ימיו היו מעט ורעים כאשר אשתו
היתה מומלת על ערש דוי והיה

מוכרח למלט ולעבוד שכור

שנה בשנה לאסף מרף לביתו

בנו רב בצלאל הצב לו ציון זה

למען היות לו שם ושארית בתוך
קברת אבותיו יזכה לחיות

בנועם ה' תנצב"ה

Vážený Moše, syn pana Hirše Glasera,
zemřel ve středu 5. tevetu 631 malého
počtu.

Zde je uložen.

Jeho dny nebyly početné a ne příliš dobré,
protože jeho žena byla upoutána na
nemocenské lůžko,

proto byl nucen trmácet se a nechat se
najímat za mzdu

léta a léta, aby platil prostředky na
domácnost.

Jeho syn Becalel zbudoval tento pomníček,
aby se na něj nezapomnělo

a aby měl mezi hroby svých předků stejný
podíl a byl hoden patřit

na nádheru Vznešeného. Buď jeho duše
svázána ve svazku života.

Náhrobek č. 29 je umístěn v šesté řadě v západní části hřbitova. Náhrobní kámen o rozměrech 81 × 48,5 × 12 centimetrů je zakončen obloukem, jenž zasahuje do jedné čtvrtiny kamene. Náhrobek je po svém obvodě lemován úzkou reliéfní obrubou. Hebrejský text je částečně narušen erozí kamene, která znesnadňuje jeho četbu.

Náhrobek č. 54 – Emilie Glaser

.....
..... הבתולה מרים בת dívěnka Miriam, dcera
.....	váženého pana Mošeho Glasera ze svaté
כ"ה משה גלאזר מק"ק שעה"ד	obce Šitboř.
..... שמחת תורה תרכ"ב ל' Simchat Tora 622 malého počtu.
.....
.....
.....
..... האהובה בי"א שנים עזבה	milována v 11 letech opustila
..... תנצב"ה	Buď její duše svázána ve svazku života.

**Hier ruht die Hülle der im 11. Lebens=
jahre verstorbenen Emilie Glaser
Tochter des Moses und Buna
Glaser. Verlies das Zeitliche am 27.
September
1861**

**Zde odpočívá schránka jedenácti-
leté zemřelé Emilie Glaser.
Dcera Mosese a Buny
Glaserových. Opustila zdejší svět 27.
září
1861.**

Náhrobní kámen č. 54 se nachází v deváté řadě ve východní polovině hřbitova. Napůl rozlomená stéla má celkové rozměry 85 × 55 × 9 centimetrů. Horní část kamene je zakončena obloukem s malými ploškami po stranách. Bilingvní text je částečně narušen erozí kamene.

Náhrobek č. 56 – Neftali Glaser

ד' שנת תרי"ב ל'
פה נטמן איש טוב ונאמן רוח
הנותן אמרי שפר בימי הטובים
ה"ה הק' /...../ בן כ' מאיר גלאזר
ז"ל מפה לא נתק מדרך אמונה
דרש טוב לעמו ורצוי לרוב א'
אהיו נאסף אל עמיו ולקדושים
אשר בארץ המה בשם טוב
ביום הנ"ל תנצב"ה אמן

**Neftali Glaser, 76 Jahre
alt starb am 25. ten Jäner
1852 Friede seiner
Asche**

4. švat 612 malého počtu

Zde je uložen muž dobrý a věrného ducha, jenž během svátků promlouval vznešeným hlasem, takový býval duchovní kníže /eroze/, syn váženého Meira Glasera, necht' je jeho památka ku požehnání, odtud (ze Šitboře pocházel). Na cestách pravdy nikdy neškobrtl a hledal dobro svého lidu, oblíben byl u svých bratří. Byl připojen ke svému lidu a ke všem svatým, kteří jsou v zemi v dobrém jménu, toho dne, jak je zmíněno výše. Buď jeho duše svázána ve svazku života. Amen.

**Neftali Glaser, v 76 letech
stáří zemřel 25. ledna
1852. Pokoj jeho
popelu**

Náhrobní kámen č. 56 se nachází v desáté řadě ve východní části hřbitova, od jižní zdi je vzdálen jeden metr. Stéla má rozměry 120 × 56 × 13,5 centimetrů. Horní část je zakončena dvacetcentimetrovou plochou uprostřed s vlnitým zešikmením ke stranám. Na okraji horní části se nacházejí malé několika centimetrové plošky. Bilingvní text je doposud až na jednotlivá hebrejská písmena čitelný.

Náhrobek č. 63 – Dorotha Glaser

ד' אב תרי"א ל'
פה ממונה האשה הכשירה
והגונה יראת יי תמימה ונקיה
הה מרת מריינדל אשת ב"ה
הירש גלאזר עקרת בית

טוב מעמה וריחה זהורה כזית
עלתה למרומה לקבל שכר
פעולתה ביום הנ"ל תנצב"ה

Dorotha Glaser
74. jahre alt starb
2. ten August 1851. selig
ruhe ihre Asche

4. avu 611 malého počtu.
Zde je uložena žena řádná
a přející, bohabojná, bezúhonná a čistá,
taková bývala paní Treindl, manželka
váženého
Hirše Glasera. Opora domácnosti,
její chuť byla lahodná a její vůně jako
olivy,
povznesla se vzhůru, aby tam přijala mzdu
za své skutky a to onoho dne, jak je
zmíněno výše. Buď její duše svázána ve
svazku života.

Dorotha Glaser
zemřela ve věku 74 let
2. srpna 1851, blahý
klid její duši.

Náhrobní kámen č. 63 se nachází na začátku jedenácté řady ve východní části hřbitova, od jižní zdi je vzdálen jeden metr. Stéla má rozměry 116 × 54,5 × 13,5 centimetrů. Horní část je zakončena dvacetimetřovou plochou uprostřed s vlnitým zešikmením ke stranám. Na okraji horní části se nacházejí malé několika centimetrové plošky. Bilingvní text je dodnes dobře čitelný.

Náhrobek č. 90 – Mayer Glaser

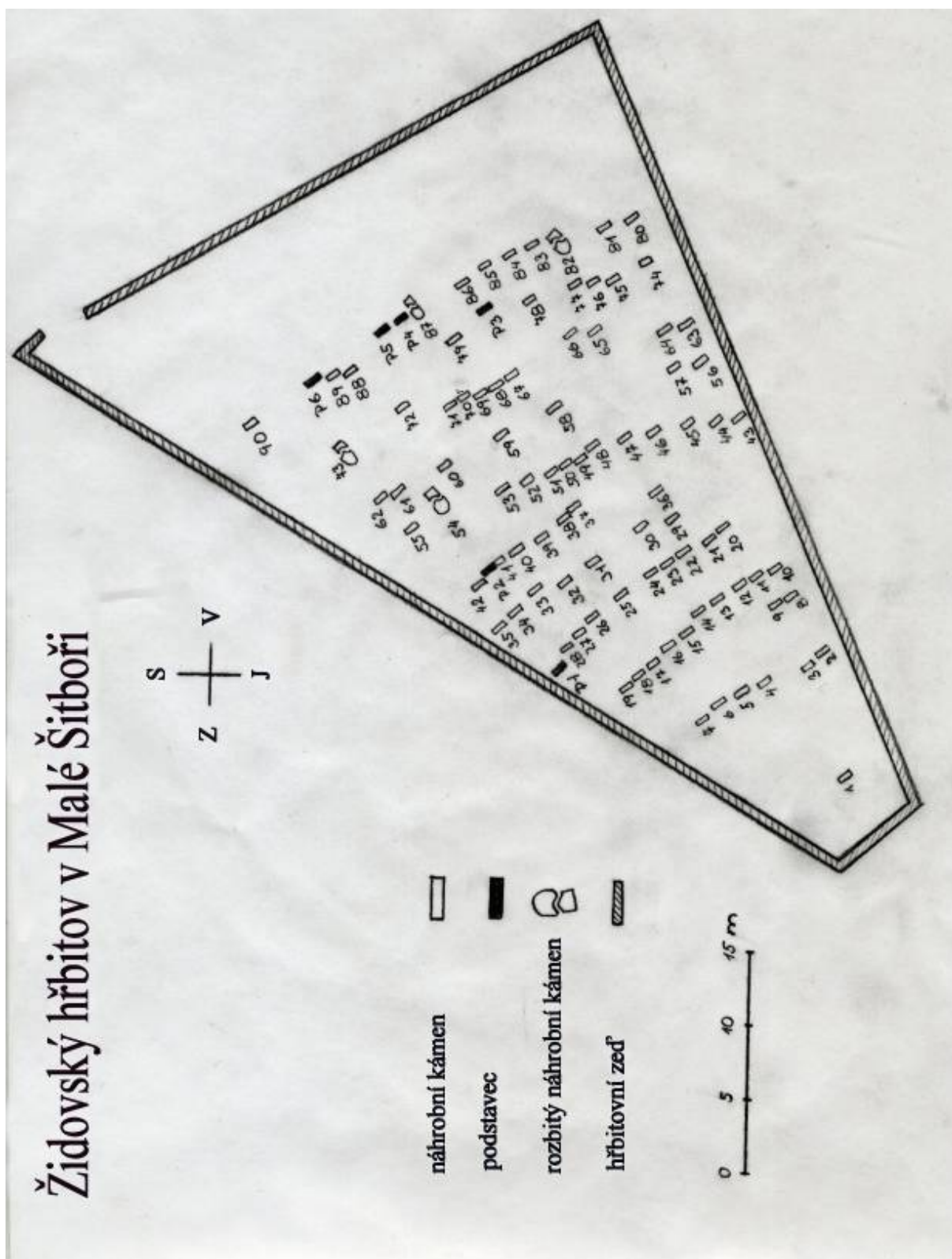
פ"נ
איש ישר כ"ה
מאיר בר אברהם
נפטר ונקבר ביום
ה' כ"ה אדר שני ש'
תקפ"א לפ"ק
תנצב"ה

Zde je uložen
muž přímý, vážený pan
Meir, syn Abrahama.
Zemřel a pohřben byl
ve čtvrtek 25. druhého adaru roku
581 malého počtu.
Bud' jeho duše svázána ve svazku života.

Náhrobní kámen č. 90 se nachází na konci třinácté řady ve východní části hřbitova. Od severní zdi je vzdálen necelých pět metrů a od původního vchodu je vzdálen patnáct metrů jihozápadním směrem. Stéla o rozměrech 57 × 63 × 27 centimetrů je zakončena obloukem. Hebrejský text je doposud dobře čitelný. Tento náhrobek je pravděpodobně nejstarší na tomto hřbitově.

Mapka hřbitova v Malé Šitboři

Mapka hřbitova je vyhotovena na základě podkladu S. Müllera a L. Reinwartové.

Fotografie židovského hřbitova v Malé Šitboři v letech 2005 až 2009

Pohled na hřbitov o jihu – prosinec 2005.

Hřbitov v Malé Šitboři v prosinci 2005

Hřbitov v Malé Šitboři v červnu 2007.

Hřbitov v Malé Šitboři v březnu 2009.